

Κώστας Μάρκου

Άμεση, ριζική μείωση του χρόνου εργασίας χωρίς μείωση αποδοχών και μαζικές κρατικές επενδύσεις στην παραγωγή

Συνειδητά και σκόπιμα, το πολιτικό σύστημα, τα καθεστωτικά μέσα ενημέρωσης και οι πανεπιστημιακοί απολογητές του κεφαλαίου, τα μνημονιακά κόμματα και οι συνδυασμοί τους, εξοβελίζουν ή υποβαθμίζουν το μέγα κοινωνικό πρόβλημα της ανεργίας στην προεκλογική αντιπαράθεση.

Προχθές Παρασκευή, όμως, η Eurostat έδωσε στη δημοσιότητα τα στοιχεία για τον Ιανουάριο του 2014. Πρωταθλήτρια, βεβαίως, η Ελλάδα του «success story», με 26,7% και 1.318.000 ανέργους. Την περασμένη εβδομάδα, επίσης, ο ΟΑΕΔ έδωσε στη δημοσιότητα τα δικά του στοιχεία για το μήνα Φεβρουάριο. Οι εγγεγραμμένοι άνεργοι στα μητρώα του φτάνουν τα 857.448 άτομα. Αυτοί οι δυο αριθμοί κρύβουν ένα τεράστιο δράμα: περίπου 460.000 άνεργοι έχουν απελπιστεί τόσο ώστε να παραιτηθούν από κάθε αναζήτηση εργασίας! Και δεν είναι μόνον αυτό. Επίδομα ανεργίας παίρνουν 157.921 άνεργοι, δηλαδή, το 18,4% των εγγεγραμμένων στον ΟΑΕΔ και το 12% του συνόλου των ανέργων! Δηλαδή, 1.160.000 άνθρωποι χωρίς δουλειά, χωρίς τα μέσα για την επιβίωσή τους, δεν λαμβάνουν ούτε καν τα 360 ευρώ του επιδόματος ανεργίας.

Μπορεί να σωθεί η εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα από τη γενοκτονία της ανεργίας; Μπορεί να μειωθεί ριζικά η ανεργία και πώς; Αυτά τα δυο αγωνιώδη ερωτήματα απασχολούν κάθε λαϊκή οικογένεια και, με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, κάθε ψηφοφόρο.

Η πρώτη απαίτηση είναι η διεκδίκηση μέτρων προστασίας των ανέργων: δωρεάν

μετακινήσεις, υγεία, φάρμακα, διαγραφή χρεών στις τράπεζες, φοροαπαλλαγές κ.α. Το κρισιμότερο όλων είναι να δοθεί, εδώ και τώρα, σε όλους τους άνεργους και για όσο χρονικό διάστημα βρίσκονται στην ανεργία, επίδομα ανεργίας ίσο με το σημερινό κατώτερο μισθό! Ένα επίδομα ανεργίας του σημερινού ύψους στους 1,2 εκατομμύρια άνεργους χρειάζεται 400 εκατομμύρια ευρώ το μήνα. Λεφτά υπάρχουν: Τόσο είναι, περίπου, το ποσό του έκτακτου φόρου των εφοπλιστών σε βάθος τριετίας, που ναι μεν ψηφίστηκε, αλλά ακόμη δεν πρωτοκολλήθηκε και άρα δεν εισπράχθηκε. Τα 5 δις το χρόνο που απαιτούνται καλύπτονται άνετα με μια απλή πράξη: την παύση πληρωμών στους δανειστές.

Ωστόσο, τα μέτρα προστασίας των ανέργων μπορεί να ανακουφίσουν τον άνεργο, αλλά δεν αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της ανεργίας. Η ΕΕ και το κεφάλαιο, οι κυβερνήσεις και τα κόμματά τους προτείνουν, ως κύριες κατευθύνσεις για την αντιμετώπιση της ανεργίας, πρώτο, την «απελευθέρωση και ελαστικοποίηση της αγοράς εργασίας» και δεύτερο, το «καλύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων».

Πρόκειται για συνταγές που δεν πρόκειται να αντιμετωπίσουν ριζικά και μόνιμα την ανεργία. Καταρχήν, στην ευρωζώνη, αυτή η πολιτική εφαρμόστηκε. Που οδήγησε; Από περίπου 7,3% και 11,7 εκατομμύρια άνεργους προ κρίσης (α' τρίμηνο 2008), έφτασε το 11,8% και τους 18,9 εκατομμύρια άνεργους, τον περασμένο Μάρτιο, σύμφωνα με την Eurostat. Δεύτερο, οι μεγάλες ιδιωτικές ξένες επενδύσεις που υποτίθεται ότι θα δημιουργούσαν μαζικές μόνιμες θέσεις εργασίας, δεν έρχονται. Γιατί; Όχι λόγω δήθεν υψηλών μισθών, αλλά λόγω του χαμηλού ποσοστού κέρδους στην παραγωγή που βασανίζει τον παγκόσμιο, ευρωπαϊκό και ελληνικό καπιταλισμό. Για αυτό, η παγκόσμια, αμερικανική και ευρωπαϊκή μάζα κερδών που εκτινάχθηκε εξαιτίας της μείωσης των μισθών, δεν προσανατολίζεται σε μαζικές ιδιωτικές επενδύσεις στην παραγωγή, αλλά αποθησαυρίζεται στις off shore τραπεζικές καταθέσεις, επενδύεται στον κερδοφόρο, παρασιτικό χρηματιστηριακό τζόγο πάσης φύσεως και καταναλώνεται σε προϊόντα πολυτελείας από τους αστούς. Ο υπουργός Ανάπτυξης, Κ. Χατζηδάκης, παραδέχτηκε το φθινόπωρο του 2013, ότι «η καθυστέρηση (σ.σ. στις fast truck επενδύσεις) δεν σχετίζεται με το δικό μας ή άλλα υπουργεία, αλλά με την αγορά, με τους ίδιους τους επενδυτές και με το πρόβλημα ρευστότητας που αντιμετωπίζουν».

Ο ίδιος ο ΟΟΣΑ λέει ότι για μείωση της ανεργίας κατά 0,5% χρειάζεται ανάπτυξη 2% το χρόνο. Με την πολιτική τους, εάν υπάρξει μόνιμη ετήσια ανάπτυξη 2% -πράγμα αδύνατον-, για να φτάσει η ανεργία στα προ κρίσης επίπεδα στη χώρα μας, θα χρειαστούν 30 χρόνια! Η δε «απελευθέρωση της αγοράς εργασίας» δημιουργεί θέσεις εργασίας με το σταγονόμετρο, με εξευτελιστικούς μισθούς, ατομικές συμβάσεις και με το δουλεμπόριο των

«απασχολήσιμων», «διαθέσιμων», «ελαστικών» και «ωφέλιμων».

Η ανεργία μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνον με μια αντικαπιταλιστική πολιτική σε διπλή κατεύθυνση: Η πρώτη είναι η ριζική μείωση του χρόνου εργασίας χωρίς μείωση μισθών. Η δεύτερη είναι η κρατική απαλλοτρίωση των κεφαλαίων που λιμνάζουν για μαζικές επενδύσεις στην παραγωγή.

Μια μείωση του εργάσιμου χρόνου εργασίας κατά 25%, από το σημερινό συμβατικό και χιλιοκαταπατημένο 8ωρο-5ήμερο-40ωρο, στο 6ωρο-5ήμερο-30ωρο, υπολογίζοντας τους μισθωτούς περίπου στους 2.285.000 (Δ.Κατσορίδας, Η Μισθωτή Εργασία στην Ελλάδα), θα οδηγήσει αμέσως στη δημιουργία 570.000 θέσεων εργασίας. Εάν συνυπολογίσουμε μια μείωση του χρόνου σύνταξης στα 60 για τους άντρες και στα 55 για τις γυναίκες, καθώς και το γεγονός ότι στην πραγματικότητα, οι περισσότεροι από τους μισθωτούς εργάζονται πάνω από 40 ώρες με τις νόμιμες και παράνομες υπερωρίες, δεν θα είναι υπερβολικό να ισχυριστούμε ότι με μια πολιτικής άμεσης, ριζικής μείωσης του χρόνου εργασίας μπορούν να δημιουργηθούν περί τις 800.000 θέσεις εργασίας. Φυσικά, για να έχουν αντίκρουσμα αυτές οι θέσεις εργασίας θα πρέπει να συνοδεύονται από αυξήσεις στους μισθούς, σταθερότητα και συλλογικές συμβάσεις.

Γενικότερα, η εποχή μας μπορεί να φτάσει πολύ πιο βαθιά και πολύ πιο μακριά. Όχι κάποιο σύγχρονο Κομμουνιστικό Μανιφέστο, αλλά η Έκθεση για τη Χιλιετία του ΟΗΕ, που εκδόθηκε το 2000, έκανε λόγο για δυνατότητα 4ωρης εργασίας, εάν ολόκληρος ο δυνητικά ενεργός οικονομικά πληθυσμός του πλανήτη εργαζόταν. Το παλιό και τόσο αναγκαίο, ακόμη και σήμερα, αίτημα του εργατικού κινήματος για το «τρία οχτώ», δίνει τη θέση του στο νέο ιστορικό αίτημα της εποχής μας για το «δυο τέσσερα - δυο οχτώ»: Τέσσερις ώρες δουλειά, τέσσερις ώρες συμμετοχή στα κοινά - οχτώ ώρες για γνώση και πολιτισμό, οχτώ ώρες για έρωτα και ύπνο.

Από την άλλη πλευρά, μαζικές επενδύσεις στην παραγωγή για δημιουργία θέσεων εργασίας δεν μπορεί να γίνουν χωρίς κινητοποίηση των κεφαλαίων που αποθησαυρίζονται στις τράπεζες και αλλού. Αυτό σημαίνει κοινωνική και άμεσα, κρατική απαλλοτρίωση των κεφαλαίων που λιμνάζουν, στο όνομα της σωτηρίας και της επιβίωσης της εργασίας και του λαού. Αυτό σημαίνει κοινωνικοποίηση και άμεσα, κρατικοποίηση με εργατικό έλεγχο των τραπεζών που σώθηκαν, όχι με τα δάνεια της τρόικας, αλλά με χρήματα του ελληνικού λαού. Σημαίνει κινητοποίηση ενός μέρους των 160 - 170 δις ευρώ, που είναι το ενεργητικό τους, για φτηνά δάνεια στα λαϊκά στρώματα και για χρηματοδότηση της παραγωγής. Αυτό σημαίνει, επίσης, κρατικό πρόγραμμα δημόσιων δαπανών και επενδύσεων για έργα υπέρ των

εργατικών και λαϊκών αναγκών και με σεβασμό του περιβάλλοντος και της φύσης. Και αυτό, με τη σειρά του, απαιτεί άμεση παύση πληρωμών στους δανειστές με στόχο τη διαγραφή του τριπλοπληρωμένου χρέους, κίνηση που θα εξοικονομήσει αμέσως περί τα 15 με 20 δις ευρώ.

Αυτό το πρόγραμμα δεν είναι κείνσιανό. Είναι βαθιά αντικαπιταλιστικό γιατί συγκρούεται, αμφισβητεί και προκαλεί τακτικά ρήγματα στη λειτουργία του ποσοστού κέρδους και το νόμο του ανταγωνισμού ως κίνητρο για επενδύσεις στους επιμέρους κλάδους και εθνικές οικονομίες. Στο σύνολό του, με σταθερότητα και με συνέπεια, μπορεί να εφαρμοστεί μόνον από μια εξουσία και κυβέρνηση της εργατικής τάξης και των σύμμαχων λαϊκών στρωμάτων, με το στρατηγικό ρήγμα της επανάστασης. Ωστόσο, πλευρές του μπορούν να επιβληθούν από ένα νέο, ταξικό εργατικό και λαϊκό κίνημα και μια άλλη Αριστερά, στο έδαφος του καπιταλισμού. Μόνον έτσι μπορεί να επιβιώσει η εργατική τάξη. Μόνον έτσι μπορεί να προσεγγίσει την επανάσταση. Η ίδια η ιστορία δείχνει, ότι το εργατικό κίνημα επέβαλε το θωρο σε πολλές χώρες, σε αστικές, δεξιές και μισοαστικές, «αριστερές» κυβερνήσεις, όχι μετά, αλλά πριν την Οκτωβριανή Επανάσταση. Η νίκη της επιτάχυνε και γενίκευσε αυτές τις κατακτήσεις.

Η υποτίμηση της δυνατότητας του εργατικού κινήματος για επιβολή κατακτήσεων οδηγεί το ΚΚΕ, στη Διακήρυξή του για τις ευρωεκλογές, να μην έχει κανένα άμεσο αίτημα για την ανεργία και να παραπέμπει, στην κυριολεξία, το όλο πρόβλημα στην «εργατική - λαϊκή εξουσία» και στην «κεντρικά σχεδιασμένη οικονομία, στη βάση της κοινωνικής ιδιοκτησίας των μέσων παραγωγής». Από την άλλη, ο ΣΥΡΙΖΑ, στη διακήρυξή του, θέτει το ζήτημα του 7ωρου-35ωρου στα λόγια, αλλά παραπέμπει το πρόβλημα σε «μια άλλη ΕΕ» και, στην πράξη, σε ένα νέο «ιστορικό συμβιβασμό» με τους δανειστές της χώρας με τους οποίους θα «διαπραγματευθεί». Πρόκειται για ουτοπίες.

Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ στη διακήρυξή της, κινείται με σαφήνεια στην προαναφερθείσα κατεύθυνση. Για αυτό αξίζει να υπερψηφιστεί.

ΠΡΙΝ, 4.5.2014